

ELŐSZÓ

A József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara a tizenegyedik Emlékkönyvet jelenteti meg. E kötetben a kar tagjai, az ünnepelt kollégái, barátai és tisztelői azokat a tanulmányokat teszik közzé, amelyet dr. Kemenes Béla egyetemi tanár 65. születésnapja alkalmából készítettek. A nagyrebecsülést kifejező megnyilvánulás összefügg azzal is, hogy a jubiláns több mint négy évtizede végez karunkon oktató-nevelő munkát.

Dr. Kemenes Béla 1928. április 9-én Eleken született. Iskolai tanulmányait Eleken, Szolnokon és Szegeden végezte, majd a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karára iratkozott be, ahol 1951-ben a jog- és államtudományok „Sub laurea Almae Marris” doktorává avatták.

Az oktató munkába már hallgató korában bekapcsolódott, 1949 áprilisától gyakornoki, majd tanársegédi munkakörben. Ezt követően 1956. július 16-tól áthelyezéssel az MTA Állam- és Jogtudományi Intézetének tudományos munkatársa lett; ekkor kapcsolódott be a Polgári Törvénykönyv kodifikációs bizottságának munkájába, mint a bizottság titkára.

1958 szeptemberétől karunk Polgári Jogi Tanszékén docens félállásban, majd 1960 szeptemberétől főállású oktató ezen a tanszéken, amelynek 1961 februárjától – később mint a Polgári Jogi és Polgári Eljárásjogi Tanszék – vezetője felmentéséig, 1992. november 9-ig, 1979. július 1-től egyetemi tanárnak nevezték ki.

Dr. Kemenes Béla tudományos-kutató tevékenysége a polgári jog széles körére terjed ki, amelynek a számszerű bizonyítéka a jelen kötethez csatolt irodalomjegyzék. Publikációi között több könyv, illetőleg terjedelmes könyvrészlet, egyetemi jegyzet, Ptk-kommentár, valamint gyűjteményes munka (Jogi Enciklopédia) szerepel, amelynek megírásában, szerkesztésében, illetve lektorálásában vett részt, ami jelzi az ünnepelt termékeny munkásságát.

Kezdetben elsősorban a Polgári Törvénykönyvvel összefüggő kodifikációs kérdésekkel, később a szerződési rendszer elvi és gyakorlati problémájával foglalkozott. Kutatásai eredményeként „A polgári jogi felelősség érvényesítése a népgazdaságban” címmel készített tanulmányt társszerzők közreműködésével. Jelentősebb másik kutatási területe a fogyasztói érdekvédelem polgári jogi kérdésköréhez kapcsolódik. E témakörben országos vizsgálatot végzett hat minisztérium megbízása alapján, s e témakörből készült kandidátusi disszertációját 1973-ban védte meg.

Az utóbbi időszakban a szerződési jog időszerű kérdéseivel foglalkozik, jelenleg is tagja a Polgári Törvénykönyv korszerűsítésével foglalkozó minisztériumi kodifikációs bizottságnak.

Számos külföldi tanulmányúton vett részt és tartott előadást a civilisztika tárgyköréből.

Tagja az MTA Tudományos Minősítő Bizottság Jogi Szakbizottságának; opponensként, valamint bíráló bizottsági tagként közreműködött a tudományos minősítési eljárásban.

Dr. Kemenes Béla egyetemi és külső közéleti tevékenysége is jelentős: karunkon az 1963–1964. tanévben dékánhelyettes, 1964–1967 között dékán, 1968–1970 és 1983–1987 között rektorhelyettes.

A Magyar Jogász Szövetség megyei szervezetének 18 évig volt elnöke, az országos választmány tagja. A Szerzői Jogi Szakértő Testületnek, az Országos Jogi Szakvizsga Bizottságnak, a Magyar Gazdasági Kamara Választott Bíróságának tagja, de ezen kívül számos megyei szervezetnek volt tisztségviselője. Valamennyi megbízatását a szó igazi értelmében vett tisztségviselőként látta el: bármely területen dolgozott, mindenhol megbecsülést és tiszteletet szerzett. Tevékenységéért számos kormány-, miniszteri és más kitüntetésben részesült. 1993-ban a Szent-Györgyi Albert Díjat kapta meg iskolateremtő oktató-nevelő és tudományos munkája elismeréseként.

Minden funkcióját teljes odaadással látta el, de ezek közül is megkülönböztetett figyelmet fordított a hallgatók képzésére. Felismerte, hogy szakterületén csak akkor tud eredményes kutató munkát végezni, ha lépést tart nemcsak a saját szakterületének irodalmával, hanem annak más tudományterülethez tartozó vonatkozásaival is.

Több évtizedes tudományos, oktató és nevelő munkájával maradandót alkotott mindhárom területen. Önmagával és munkatársaival szemben megnyilvánult a következetes igényesség, szorgalom és alaposág.

E sorok írója és mások számára Kemenes Béla professzor különösen sokat jelentett: a nagyszerű tanárt, a segítőkész tudományos vezetőt és a megértő, idősebb barátot. Azt az embert, aki munkából és emberségből példát mutatott, aki kijelölte az utat, amelyen haladni kell.

Dr. Kemenes Béla egyetemi tanár tudását, munkásságát tisztelik és becsülik jelen kötet szerzői, akik örömmel működtek közre e tanulmánykötet kiadásában. Bízunk és reméljük, hogy e születésnap csupán határkő közös munkánkban, tevékenysége, ha más formában is, de ugyanilyen tartalommal tovább folytatódik.

Szeged, 1993 február hó

DR. BÉRCZI IMRE
dékán